

PREMONSTRATENZERS EN PREMONSTRATENZERINNEN IN MIDDELEEUWS BRABANT

LEUVEN, PARKABDIJ

ZATERDAG 1 DECEMBER 2018

Ondanks veel onderzoekswerk, studiedagen en publicaties hebben de norbertijnen de afgelopen decennia niet zoveel aandacht genoten tijdens de jaarlijkse Signumsymposia. Hoog tijd dus voor een *aggiornamento* van de kennis van deze reguliere kanunniken aan de vooravond van hun 900 jarig bestaan, dat doorheen 2020 en 2021 herdacht wordt.

De witheren kwamen al vanaf de beginjaren naar de Nederlanden, met de stichting van Floreffe (bij Namen) zowat gelijktijdig met deze van ordeshoofd Prémontré (nabij Laon). In het bijzonder in Brabant en Friesland waren zij sterk vertegenwoordigd. Dankzij het overvloedige bronnenmateriaal vormden de Brabantse kloosters het onderwerp van vele studies op het gebied van onder meer de stichtingsdossiers, de zielzorg, de liturgie en de muziekhandschriften, de bibliotheekcollecties, de cartografie en het domeinbezit, ja zelfs de bierbrouwerij en -consumptie. Aan de hand van vier lezingen en een aantal voorstellingen van originele bronnen worden de vele facetten van het recente onderzoek tijdens het symposium belicht. Zowel mannen- als vrouwengemeenschappen komen aan bod. Ook het noorden van het hertogdom geniet de aandacht, dankzij de eerste resultaten van de digitaliserings- en ontsluitingsinitiatieven van levende kloostergemeenschappen in samenwerking met historische kenniscentra.

De Parkabdij is het best bewaarde middeleeuwse premonstratenzer kloosterensemble van de Lage Landen. Onder impuls van de stad Leuven zijn verschillende fases van een ambitieuze restauratie van de abdijsite afgerond. Er werd ook ruimte voor onderzoek en innovatie gecreëerd. De Alamire Foundation bijvoorbeeld doet baanbrekend onderzoek naar muziek uit de Lage Landen. Tuinbouwproject De Wikke experimenteert dan weer met biologische landbouw. En PARCUM is een dialoogmuseum voor religie, kunst en cultuur. Vanaf 11 november 2018 zal een nieuwe beiaard over het bos- en waterrijke stiltegebied omheen de Parkabdij weerklinken. De aanwezigheid van het rijke abdijarchief biedt ons de gelegenheid om de besproken bronnen *in situ* te bekijken.

PROGRAMMA

- 10u00 Inschrijven en koffie en thee in de Mariapoort
- 10u30 Korte introductie op het thema door dagvoorzitter Paul Trio
- 10u45 Herman Janssens – De stichting van de Abdij van Averbode vanuit de bewaarde oorkonden (1133-1139)
Stefan Van Lani – De Parkabdij en haar abdiydomein, van Haspengouw tot Noord-Brabant
Alamire Foundation – De handschriften van het norbertinessenklooster Gempe bewaard in de Parkabdij
- 12u30 Lunch
- 13u30 Rondleiding door de Parkabdij onder leiding van Stefan Van Lani
In het abdiyarchief bekijken we een aantal handschriften en archiefstukken met uitleg door vrijwilligers en onderzoekers
- 15u00 Algemene ledenvergadering contactgroep Signum
- 15u30 Jan Sanders – Eenheid in verscheidenheid. De oorkonden van Berne, Sint-Catharinadal en Postel
Janick Appelmans – Een ambitieus kanunnik grijpt de macht.
Joos Bruylant, Grimbergs abdiyleven en intriges in de late vijftiende eeuw
- 17u00 Borrel

TWEE GRATIS AVONDLEZINGEN OP VRIJDAG 30 NOVEMBER

Omdat voor vele Signumleden de afstand naar Leuven niet in één dag te overbruggen is, organiseert het Rijksarchief te Leuven op vrijdag 30 november 2018 om 19u twee lezingen. Jaak Ockeley handelt over de abdij van Grimbergen in de 18e eeuw en Janick Appelmans spreekt over de grote abten van Park (15e tot 17e eeuw). Onthaal vanaf 18u30.

Bij deze gelegenheid presenteren de archivarissen Eddy Put, Marc Carnier en hun collega's enkele interessante premonstratenzer archivalia. De locatie is: Rijksarchief te Leuven (Villerscollege), Vaartstraat 24, 3000 Leuven.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Kosten en aanmelding

Voor leden van Signum bedragen de kosten voor deelname aan het symposium (inclusief koffie/thee, lunch) € 15; niet-leden betalen € 20, studenten € 15.

Belangstellenden wordt gevraagd zich voor 24 november a.s. aan te melden door middel van een e-mail aan de redactiesecretaris van Signum, Janick Appelmans (janick.appelmans@hotmail.com). De kosten van deelname kunnen op de dag van het symposium ter plaatse worden voldaan. Voor de lezingen op vrijdag kan je je aanmelden via rijksarchief.leuven@arch.be.

Locatie en bereikbaarheid

Adres: Abdij van Park, 3001 Leuven - www.visitleuven.be/nl/abdij-van-park

Op zaterdag rijden de bussen 4 en 630 (Haasrode) en 5 (Vaalbeek) afwisselend om het half uur tot aan de abdiydreef (halte: Abdij van Park). Er zijn ook andere lijnbussen die aan de Parkpoort op de Leuvense stadsring een halte hebben, vanwaar je in 10 minuten wandelt tot aan de site. Om het volledige traject van het station van Leuven tot aan de abdiysite te bewandelen, reken je best op een half uur. Met de wagen is de abdij bereikbaar via de Geldenaaksebaan. De inrit van de ruime parking bevindt zich net links van de Mariapoort, waar de lezingen zullen plaatsvinden.